

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії
18 травня 2026 року

Здобувач ступеня доктора філософії Віталій КРИЧФАЛУШІЙ, 1995 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2018 році ДВНЗ «Ужгородський національний університет» за спеціальністю «Право», юрисконсульт у фізичної особи-підприємця Бабинця Віктора Васильовича, м. Чоп, виконав акредитовану освітньо наукову програму «Право».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м. Ужгород, від «11» березня 2026 року № 220/01-04, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради – Терезії ПОПОВИЧ, доктора юридичних наук, доцента, професора кафедри теорії та історії держави і права юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Рецензентів – Сандри БОЛДІЖАР, доктора юридичних наук, професора, професора кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Вадима ПІШТИ, доктора філософії, доцента кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Офіційних опонентів – Юлії ЛЕГЕЗИ, доктора юридичних наук, професора, професора кафедри цивільного, господарського та екологічного права навчально-наукового інституту гуманітарних і соціальних наук Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»

Яни ЛЕНГЕР, доктора юридичних наук, професора, професора кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права юридичного факультету Волинського національного університету імені Лесі Українки

на засіданні «18» травня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» Віталієві КРИЧФАЛУШІЮ на підставі публічного захисту дисертації «Адміністративно-правовий механізм надання послуг у сфері спортивної медицини та реабілітації».

Дисертацію виконано у ДВНЗ «Ужгородський національний університет», МОН України, м. Ужгород.

Науковий керівник – Ольга КОТЛЯР, кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри міжнародного права юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису державною мовою, що містить нові науково обґрунтовані результати проведених Віталієм КРИЧФАЛУШІЄМ досліджень та має істотне значення для правової галузі. У дослідженні визначено сутність та розкрито особливості адміністративно-правового механізму забезпечення надання послуг у сфері спортивної медицини та реабілітації, а також обґрунтовано напрями його вдосконалення. Результати здобувача, викладені у дисертації, узгоджуються з вимогами,

визначеними в пункті 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

Здобувач має 8 наукових публікацій за темою дисертації, з них 5 наукових праць, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації, 3 наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації. Зазначене відповідає пунктам 8, 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами):

1. Кричфалушій В.І. Поняття та сутність спортивної медицини та реабілітації як адміністративно-правових категорій. *Держава та регіони. Серія: Право*. 2024. № 4(86). С. 504–508.

2. Кричфалушій В.І. Нормативно-правове регулювання надання послуг у сфері спортивної медицини та реабілітації. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 11. С. 740–742.

3. Кричфалушій В.І. Послуги у сфері спортивної медицини та реабілітації в системі публічних послуг. *Правові новели*. 2023. № 20. С. 342–346.

У дискусії взяли участь голова, рецензенти, офіційні опоненти та висловили зауваження:

Терезія ПОПОВИЧ, доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри теорії та історії держави і права юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»:

1. У тексті дисертації паралельно з основним терміном «послуги у сфері спортивної медицини та реабілітації» подекуди використовуються варіативні термінологічні форми - «медико-реабілітаційні послуги», «реабілітаційна допомога», що ускладнює потенційно може зумовити термінологічну невизначеність. Доцільно було б провести наскрізну уніфікацію термінологічного апарату відповідно до основної дефініції, винесеної на захист.

2. Запропонована дисертантом чотирирівнева система суб'єктів надання послуг, класифікація адміністративних процедур на заявні та втручальні, а також концепція тріади функціонального змісту представляють складні структурні конструкції, які могли б суттєво виграти від схематичного представлення у формі таблиць, рисунків чи блок-схем. Наявність ілюстративного матеріалу значно посилила б наочність авторських положень та полегшила сприйняття дослідження читачем.

3. Антидопінговий контроль, що історично та функціонально є одним із системоутворюючих компонентів спортивної медицини, у дисертації згаданий лише побіжно, зокрема через посилання на Міжнародну конвенцію ЮНЕСКО проти допінгу в спорті 2005 року та діяльність WADA. Натомість адміністративно-правовий вимір антидопінгової діяльності (повноваження Національного антидопінгового центру, процедури тестування, оскарження санкцій, взаємодія зі спортивно-арбітражною системою) міг би стати окремим змістовним блоком дослідження або принаймні самостійним підпунктом другого розділу.

Сандра БОЛДІЖАР, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»:

1. Так, у вступі, с. 14, автор цілком логічно звернув увагу на попередні дослідження стосовно правового регулювання у сфері охорони здоров'я, надання медичних послуг та діяльності органів публічної влади. Разом з тим, на нашу думку, доцільно було б вказати і зарубіжних дослідників, які присвячували окремі праці даному питанню, адже для окремих країн (до прикладу, Сполучених Штатів), це питання вже видається більш доктринально розробленим. Зокрема, згадується одразу у галузі спортивного права та його адміністративно-правового виміру праця М. Mitten, який опублікував спеціальне дослідження з питань правових проблем у спортивній медицині. Крім того, доцільними можуть видатися праці Weatherill, T. Szabo, M. Koczerginski, M.-F. Wilson, B. Clarsen тощо.

2. Окремої уваги заслуговує питання, яке залишилось поза межами дисертаційного дослідження, однак становить значний науковий і практичний інтерес в умовах сучасного розвитку спорту. Йдеться про поширення адміністративно-правового механізму регулювання послуг у сфері спортивної медицини та реабілітації на кіберспортсменів, адже кіберспорт сьогодні є динамічною та стрімко зростаючою сферою, яка в ряді держав вже отримала офіційний правовий статус. У зв'язку з цим дисертанту було б доцільно висловити власну позицію щодо таких питань: чи має існуючий адміністративно-правовий механізм регулювання спортивної медицини та реабілітації поширюватися на кіберспортсменів за аналогією; чи є необхідним формування окремого правового інструментарію з урахуванням специфіки цього виду діяльності.

3. Аналіз висновків дисертаційної роботи засвідчує певну невідповідність між сформульованими завданнями дослідження та змістом підсумкових висновків, що дещо знижує логічну завершеність роботи. Зокрема, перше завдання «встановити поняття та сутність спортивної реабілітації» у висновках розкрито не в повному обсязі: замість чіткого авторського визначення поняття та розкриття його сутнісних ознак здобувач зосереджується на функціональних цілях і завданнях спортивної реабілітації, що є суміжними, проте не тотожними категоріями. Натомість функціональний аспект міг би бути самостійно виокремлений як додаткове завдання дослідження вже на етапі постановки мети роботи. Водночас, інші завдання, до прикладу, шосте, а саме обґрунтування напрямів удосконалення законодавства та адміністративно-правового механізму, відображене у висновках достатньо повно та конкретно.

Вадим ПШТА, доктор філософії, доцент кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»:

1. У дисертації представлено достатній список скорочень, що дозволяє читачеві комфортно орієнтуватися у численних абревіатурах, які активно використовуються у тексті роботи. Водночас до нього не включено окремі абревіатури, що зустрічаються у викладі матеріалу, а саме: ЕСОЗ (Електронна система охорони здоров'я), БПР (безперервний професійний розвиток), ФРМ (фізична та реабілітаційна медицина), ЛФК (лікувальна фізкультура), ФОП (фізична особа-підприємець), що дещо ускладнює сприйняття тексту, насамперед, читачем, який не є фахівцем галузі охорони здоров'я. Доповнення Списку скорочень зазначеними та іншими подібними абревіатурами дозволило б підвищити рівень читабельності роботи

2. Структура дисертаційного дослідження складається із двох розділів, поділених на шість підрозділів, що забезпечує завершеність викладення матеріалу у межах обраної автором логіки. Водночас, виходячи із заявленої мети комплексного дослідження адміністративно-правового механізму надання послуг у сфері спортивної медицини та реабілітації й тим, що третій пункт другого розділу («Напрями удосконалення законодавства

та адміністративно-правового механізму надання послуг у сфері спортивної медицини та реабілітації») фактично акумулює у собі весь нормопроектний потенціал роботи і відрізняється самостійним предметом (формулювання пропозицій нормопроектного змісту), було б доцільним обґрунтувати авторський вибір такої структурної архітектури, порівняти її із традиційною для вітчизняної адміністративно-правової науки трироздільною моделлю й пояснити, чому напрями удосконалення законодавства та адміністративно-правового механізму не винесено у самостійний третій розділ, що є звичним для дисертаційних досліджень на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

3. У дисертації дисертант багато уваги приділяє ґрунтовному нормативному та доктринальному аналізу, опрацьовує значний масив нормативно-правових актів та наукових праць. Водночас емпірична складова дослідження представлена дещо обмежено: у роботі наведено лише два приклади судової практики (рішення Одеського окружного адміністративного суду у справі № 420/13 523/20 та рішення Європейського суду з прав людини у справі *Claudia Pechstein v. Germany*), тоді як масштабність нормативної бази та різноплановість суб'єктів надання послуг у сфері спортивної медицини та реабілітації об'єктивно передбачають наявність ширшого емпіричного пласта, аналіз якого дозволив би виявити типові категорії спорів (щодо відмови у ліцензуванні, анулювання ліцензій тощо) та сформулювати додаткові обґрунтовані пропозиції щодо удосконалення адміністративно-правового механізму. Подібним чином, у роботі бракує системного аналізу статистичних даних щодо динаміки надання реабілітаційних послуг, охоплення населення послугами НСЗУ в розрізі видів реабілітації, регіонального розподілу закладів, що надають такі послуги, що дозволило б посилити аргументацію щодо ефективності або неефективності чинної моделі.

4. При розкритті змісту системи суб'єктів надання послуг у сфері спортивної медицини та реабілітації дисертант достатньо ґрунтовно аналізує проблеми функціонування Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства молоді та спорту України, Національного олімпійського комітету України тощо, виявляючи наявні недоліки правового регулювання. Водночас у підрозділі 2.3 «Напрями удосконалення законодавства та адміністративно-правового механізму надання послуг у сфері спортивної медицини та реабілітації» відповідний аналіз проблем функціонування зазначених центральних органів виконавчої влади дещо повторюється, без істотного розширення. Було б доцільним структурно розмежувати виклад: у підрозділі 2.1 - зосередити всю аналітику щодо проблем функціонування суб'єктів та недоліків їх координації, а у підрозділі 2.3 - виключно пропозиції нормопроектного та організаційно-правового характеру, що дозволило б уникнути повторів та посилити концептуальну цілісність дослідження.

5. Найбільш дискусійним є сформульований дисертантом концептуальний висновок щодо необхідності нормативного закріплення «спортивної реабілітації» як самостійної правової категорії поряд із медичною реабілітацією та відповідного розширення сфери дії Закону України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я» з перейменуванням його на Закон України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я та спортивну медицину» (Додаток Б дисертації). Варто зауважити, що чинна нормативна дефініція реабілітації, закріплена у Законі України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я», охоплює реабілітаційну допомогу особам з обмеженнями повсякденного функціонування незалежно від причин виникнення таких обмежень, а отже функціонально включає й спортивні травми. Виокремлення «спортивної реабілітації» в окрему правову категорію, на відміну від підходу, обраного правотворцем у 2020 році, може спровокувати правові колізії: щодо співвідношення реабілітаційного плану, затвердженого мультидисциплінарною командою за

Законом України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я», та програми спортивної реабілітації; щодо розмежування компетенції Міністерства охорони здоров'я України та Міністерства молоді та спорту України у забезпеченні такої реабілітації; щодо джерел фінансування (Програма медичних гарантій НСЗУ чи окремі програми спортивної реабілітації); щодо кваліфікаційних вимог до фахівців (лікар фізичної та реабілітаційної медицини та фахівець зі спортивної реабілітації).

Юлія ЛЕГЕЗА, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри цивільного, господарського та екологічного права навчально-наукового інституту гуманітарних і соціальних наук Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»:

1. Попри те, що до безперечних переваг дисертації належить обґрунтування необхідності нормативного закріплення категорії «спортивна реабілітація», у роботі не в повній мірі розкрито критерії її відмежування від фізичної реабілітації, медичної реабілітації, фізкультурно-спортивної реабілітації, а також від реабілітації у сфері охорони здоров'я в чинному законодавчому розумінні. Унаслідок цього запропонована дефініція, хоча і є перспективною, потребує більш чіткого галузевого позиціонування.

2. Автор слушно акцентує на соціальній спрямованості послуг у сфері спортивної медицини та реабілітації та відмежує їх від адміністративних послуг у вузькому розумінні. Водночас дискусійним залишається питання, чи достатньо лише суспільного інтересу та участі публічної адміністрації для визнання таких послуг саме публічними. У роботі бракує більш розгорнутого аналізу критеріїв публічної послуги в адміністративно-правовій науці, а також зіставлення цієї позиції з доктриною сервісної держави, концепцією соціальних послуг і практикою нормативного закріплення суміжних видів послуг. У зв'язку з цим висновок про юридичну природу відповідних послуг виглядає обґрунтованим лише частково і потребує додаткової теоретичної опори.

3. Безумовно позитивною є спроба дисертанта запропонувати зміни до Закону України «Про соціальні послуги» та Закону України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я». Разом із тим у роботі не в усіх випадках наведено повну редакцію пропонованих змін, їх системний зв'язок з чинними нормами та прогноз наслідків для суміжного законодавства. Наприклад, пропозиція щодо зміни назви Закону України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я» та одночасного розширення сфери його дії потребує глибшого обґрунтування з погляду законодавчої техніки, структури галузевого регулювання та компетенції органів, що реалізують відповідну політику. У цьому сенсі правотворча частина дисертації мала би виграти від більш конкретизованої редакційної подачі авторських ініціатив.

4. Автор обґрунтовує, що тріада функціонального змісту надання послуг у сфері спортивної медицини та реабілітації не дозволяє виділити один центральний орган виконавчої влади як домінуючого суб'єкта регулювання. Зазначений висновок видається логічним, однак у роботі недостатньо повно розкрито механізми міжвідомчої координації між МОЗ України, Мінмолодьспортом України, органами місцевого самоврядування та іншими суб'єктами. Саме тому інституційний вимір дослідження потребував би більш розгорнутого аналізу адміністративної компетенції, делегованих повноважень, процедур взаємодії та механізмів відповідальності за неузгодженість управлінських рішень.

Яна ЛЕНГЕР, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права юридичного факультету Волинського національного університету імені Лесі Українки:

1. Окремі положення, винесені на захист як нові, потребують ще більш чіткого розмежування між власне науковою новизною та практичною доцільністю. Зокрема,

пропозиції щодо створення державних стандартів, механізмів фінансування або сертифікації фахівців є важливими і корисними, однак у тексті дисертації місцями хотілося б бачити ще виразніше теоретичне обґрунтування того, чому саме вони становлять новий науковий результат, а не переважно проектно-нормотворчу ініціативу.

2. Заслуговує підтримки теза автора про потребу визнання послуг у сфері спортивної медицини та реабілітації різновидом публічних послуг. Водночас це питання має складний теоретичний вимір, оскільки потребує більш ґрунтовного відмежування від суміжних категорій: медичних послуг, соціальних послуг, реабілітаційних послуг, адміністративних послуг у вузькому сенсі. У цьому аспекті окремі частини дисертації могли б містити розгорнутішу класифікаційну аргументацію.

3. Автор слушно наголошує на важливості зарубіжного досвіду та світових стандартів, однак у перспективі подальшого доопрацювання теми бажано було б ще ширше розкрити критерії відбору саме тих іноземних моделей, які можуть бути імplementовані в український правопорядок без ризику механічного перенесення чужих рішень у відмінний нормативний і соціальний контекст.

4. Практичні законодавчі пропозиції автора виглядають змістовними, однак деякі з них — наприклад, щодо зміни назви Закону України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я», виключення окремої статті із Закону України «Про фізичну культуру та спорт», створення нового реєстру осіб, які проходять реабілітацію, — потребують додаткової оцінки з погляду техніко-юридичної узгодженості із чинною системою законодавства, бюджетними можливостями та розподілом компетенції між органами виконавчої влади.

Озвучені зауваження отримали всі необхідні пояснення з боку дисертанта, тому суттєво не впливають на загальну позитивну оцінку результатів наукового дослідження Віталія КРИЧФАЛУШІЯ.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Віталієві КРИЧФАЛУШІЄВІ ступінь доктора філософії з галузі знань «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої ради

Терезія ПОПОВИЧ